

De oude en nieuwe m.e.r.-beoordelingsplicht

Sinds afgelopen oktober is de m.e.r.-beoordelingsprocedure veranderd. De vier criteria die daarin voorheen een hoofdrol speelden, zijn vervangen door drie nieuwe. Opletten!

DOOR STEVEN PIETERS¹

Met ingang van 12 oktober 2005 is de Wet milieubeheer (Wm) wederom gewijzigd. Het zal u misschien in alle drukte ontgaan zijn. En in eerste instantie is de aanleiding ook niet zo schokkend. De Europese Commissie had een ingebrekestellingsprocedure tegen Nederland gestart omdat het begrip 'milieu' niet conform de Europese definitie was geïmplementeerd in onze wetgeving. In artikel 1.1 Wm is nu dan eindelijk het begrip 'milieu' gedefinieerd en iedereen kan weer opgelucht adem halen. Brussel heeft de m.e.r.-praktijk hiermee een geweldige dienst bewezen, want in de m.e.r.-praktijk was altijd al sprake van een zeer breed milieubegrip. En het leverde ook geen problemen op. Maar daar dacht men bij de Europese Commissie anders over. Voor de m.e.r.-praktijk is dit onderdeel van die wetswijziging dus ook niet zo relevant.

Drie nieuwe criteria

Veel belangrijker is dat de m.e.r.-beoordelingsprocedure door deze wetswijziging ingrijpend is veranderd. Vreemd genoeg is daarbij artikel 7.4 Wm niet aangepast, waardoor er in de m.e.r.-beoordelingspraktijk toch enige verwarring kan ontstaan. In de oude systematiek draaide het allemaal om de beoordeling of er al dan niet sprake was van 'bijzondere omstandigheden'. Waarbij de vier cri-

teria van artikel 7.8b, vierde lid als harde uitgangspunten golden, zo bleek uit de Limburgse uitspraak steengroeve 't Rooth van 28 april 2004.

De rechter ziet kritisch toe of met de m.e.r.-beoordelingsplicht correct wordt omgegaan

Maar nu is er door de wetswijziging van oktober 2005 sprake van een nieuwe m.e.r.-beoordelingsplicht, althans de te hanteren begrippen zijn gewijzigd. Het gaat nu niet meer om de vraag of er al dan niet sprake is van bijzondere omstandigheden. Sinds oktober moet beoordeeld worden of er een MER gemaakt moet worden 'vanwege de belangrijke nadelige gevolgen die de voorgenomen activiteit voor het milieu kan hebben'. Dit staat nu in artikel 7.8b, eerste lid. In ieder m.e.r.-beoordelingsbesluit moet deze mantra nu terugkomen en dus niet meer de vraag of er al dan niet sprake is van 'bijzondere omstandigheden'. Maar ook de vier oude toetsingscriteria zijn overboord gegooid: (a) kenmerken van de activiteit, (b) de plaats waar de activiteit wordt verricht, (c) de samenhang met andere activiteiten ter plaatse en (d) de kenmerken van de gevolgen. In het nieuwe artikel 7.8b, vierde lid staat nu: "het bevoegd gezag houdt bij zijn beslissing rekening met de in bijlage III bij de EEG-richtlijn milieu-effectbeoordeling aangegeven omstandigheden". Wanneer die bijlage erbij wordt gepakt,

staan daar drie algemene criteria en een aantal aandachtspunten per criterium in. De drie nieuwe criteria luiden: (1) kenmerken van de projecten, (2) plaats van de projecten, (3) kenmerken van het potentiële effect. Omdat de Afdeling tamelijk strikt is geweest in de uitspraak steengroeve 't Rooth doet iedereen er goed aan om niet alleen de bewoordingen van deze wetswijziging goed te hanteren, maar ook om de m.e.r.-beoordeling uit te voeren aan de hand van deze drie criteria. Dit moet dus ook tot uitdrukking komen in de verplichte publicatie in de Staatscourant conform artikel 7.8b, vijfde lid, onder a.

Kwetsbare gebieden

En nog steeds kan verkeerde toestandkoming van een m.e.r.-beoordelingsbesluit tot problemen leiden, zo blijkt uit een recente uitspraak met betrekking tot een fokvarkenshouderij te Sluis in de provincie Zeeland van 11 januari 2006. Daarbij speelden de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en 'kwetsbare gebieden' een belangrijke rol. Doordat de EHS in de provincie Zeeland niet duidelijk begrensd is en in het plangebied een bijzonder krekengebied aanwezig is, was er sprake van onduidelijkheid over de gevolgen voor de natuur. Of zoals de Afdeling het formuleerde: "Gelet op het vorenstaande moet geconcludeerd worden dat verweerder ten onrechte niet heeft onderzocht of wat het door appellanten bedoelde krekengebied betreft sprake is van een kwetsbaar gebied als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder a en b, van de Wav."

De Afdeling vervolgt volgens de vaste systematiek van de m.e.r.-beoordelingsplicht: "Niet in geschil is dat de

aanvraag ziet op een activiteit zoals bedoeld in categorie 14 van onderdeel D van het Besluit. Verweerder heeft toepassing gegeven aan de artikelen 7.8a tot en met 7.8d van de Wet milieubeheer. Zoals hiervoor is vastgesteld, heeft verweerder echter niet beoordeeld of het krekengebied waar appellanten op doelen een kwetsbaar gebied is. Hij heeft derhalve geen zekerheid verkregen met betrekking tot de vraag of in het gebied waarin de inrichting is gelegen bijzondere natuurwaarden aanwezig zijn. Derhalve heeft verweerder zich in het kader van de beslissing omtrent de milieu-effectrapportage niet in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat geen sprake is van bijzondere omstandigheden en dat om die reden geen milieu-effectrapportage hoeft te worden gemaakt."

Ook uit deze uitspraak blijkt weer dat het bevoegd gezag de wettelijke criteria op grond waarvan beoordeeld moet worden of er al dan niet sprake is van bijzondere omstandigheden heel serieus moet nemen. Deze 'oude' m.e.r.-beoordelingsplichtjurisprudentie geeft aan dat de rechter kritisch toeziet of met de m.e.r.-beoordelingsplicht correct wordt omgegaan. Met deze nieuwe m.e.r.-beoordelingsregelgeving zal dat niet anders zijn, schat ik in.

Deze nieuwe wettekst is onder andere terug te vinden in het boek: Regelgeving milieu-effectrapportage, editie 2005, Sdu uitgevers, ISBN 90 12 11101 3, dat in december 2005 is uitgekomen. ▲

¹Mr. S. Pieters, werkzaam bij de Commissie voor de m.e.r., schreef deze bijdrage op persoonlijke titel.

Behandelde uitspraken

ABRvS, 28 april 2004, nr. 200303118/1; JM 2004/86 m.nt. Pieters
ABRvS, 11 januari 2006, nr. 200500510/1